

НА ПОКЛОНЕНИЕ

(Пътни бележки — отъ Петко Росенъ).

На Чумина Поляна просторът е тъй широкъ, тъй ведро синъ. Изпъчилия юнашки гърди Веженъ не подпира погледа: той като че ли те подема на мощнитѣ си плеци за да обозрешъ още по-нашироко. Гористия връхъ на Богданъ едва се надига надъ обиколилите го по-малки събрата. Долината на Стрѣма е примеръжена отъ сѣнки и додарѣщи лжчи, а оная къмъ Пирдопъ се бѣлнала като платно. Амбарица, Юмрукъ-чаль и Мара-Гидикъ сж наредени единъ задъ другъ като три гиганта близнаци. Чумина Поляна! Какво злокобно име на тая широка, потънала въ зеленина и ведростъ равна широка ливада. Въ чумавитѣ години, околното население е бѣгало да скрие диритѣ си изъ винаги росната й трѣва и зелена шума.

„Има чума, има и шума“. Па и сега: презъ люти зимни виявици, вълчитѣ глутници сж сѫщи чуми за самотно лутащия се пътникъ.

Щомъ изминахме поляната, предъ насъ лъсна гиздаво залѣсенъ — златисто осветенъ отъ додарѣщи лжчи градецъ: Копривища е току подъ насъ. Градецъ е скътанъ въ лжкаташнитѣ гънки на Тополница. На около се тъмнѣятъ кичести горички, а широките гладки поляни сж пълни съ златисто-виолетовъ здръачъ. Лжчите додарятъ по свѣтналитѣ като лампади кубета на черквитѣ, гаснатъ отразени като въ огледало по лъскавитѣ вирчета на рѣката, а въ падинитѣ сж додорѣли и почти тъмнеятъ. Копривища е рѣдко по своята красива околностъ градче. Неволно паметъта ти поема умилната балада на Дѣда Славейкова:

Нѣма тамъ аго, по вази,
Нѣма тамъ стѣни такизи
Зиме съзъ здревецъ обрасли,
Лѣте съ сива лиляка;
Нѣма тамъ бѣло кокичѣ,
Ни теменужка дѣхава
Между кждрави шубрачки:

Множество овчи стада съ десетки звѣнци изоколоврѣстъ се спушкатъ къмъ градецъ. Симфонията¹ отъ краски и звукове пълни смълчалия се градецъ. Тукътамъ по окрайнинитѣ блуждаятъ самотни двойки — навѣрно лѣтовници. Спираме предъ голѣма въ високо ограденъ дворъ кѣща. Една рѣдкостъ на българската архитектура. Въ тоя моментъ домакинитѣ се връщатъ отнѣкждѣ и виждайки на шето любопитство, любезнно ни поканватъ да отдыхнемъ. Омаята ни отъ вѣнкашния видъ на тая стара чорбаджийска кѣща се допълня съ гиздавата уредба отвѣтъ, и милата любезнотъ на гънъ и гъжа Брайкови. Обширния съ много прозорци салони е украсенъ съ удобни и хубави мендерлици, старинни килими, картини, донасяни отъ всички предѣли на пространната нѣкога османска империя, фотографии на много народни дѣйци, щампи отъ Божи гробъ, и какви не дреболии. Отъ всичко ти лъха нѣщо мило, родно, близко на сърцето.

Но моето синче, което ме придружава въ екскурзията, е неудържимо. Дѣдо Каровеловата кѣща е израстнала въ лудото му въображение и то настоява да я види по-скоро.

Любезнитѣ граждани веднага си прѣдложиха услугитѣ.

¹⁾ Приятно съчетание на звукове.